1809. No 59

VRIESCHE COURANT.

WOENSDAG DEN 17DEN VAN BLOEIMAAND.

DUITSCHLAND EN BYGELEGENE LANDEN.

WEENEN *den* 18 *van Grasmaand.* Het derde Dagbericht van onze Armée is uit Vils Biburg, den 15 van Grasmaand gedagtekend. De Armée, zo luidt hetzelve, is aan de Vils verzameld en zal morgen by Landshut en Dingelfingen over de Ifer gaan. De Vyand fchynt den overgang te willen betwisten. De Veldmarfchalk Luitenant *Jellachich* is met eene afdeeling van het 6de Legercorps nu insgelyks by Rofenheim en Wasferburg over de Inn gegaan en rukt tegen Munchen voorwaarts. De in Tyrol ingerukte Troepen worden door den Veldmarfchalk Luitenant *Chasteller* gecommandeerd. Den 12 bevond hy zich te Brauneck. In de Vesting Kufftein bevinden zich 1500 Beyerfchen.

Den 21 *van Grasmaand.* Het zo even alhier publiek gemaakte *vierde Bulletin* van de Keizerlyke Armée, is van den volgenden inhoud:

Hoofdkwartier te LANDSHUT, *den* 16 *van Grasmaand* 1809.

De Armée is heden naar de Ifer voorwaards gerukt. Het 5de Legercorps, dat zich aan het hoofd bevond, vondt de Brug by Landshut afgebroken. Eene Divifie van 6 à 8000 Beyerfchen, verdedigde onder de Generaal *Deroi*, den overtogt. Er bleef niets anders overig, dan zich denzelven met geweld te openen. De Bruggen wierden onder het Vyandelyk vuur herfteld. Het 5de Corps trok er over en er had een gevecht plaats dat door eene retraite der Beyerfche Troepen eindigde. Beide de partyen hadden eenige dooden en gekwetften. Wy van onze kant, zouden er minder gehad hebben, indien het mogelyk geweest ware, den yver der Troepen te bedwingen. Landshut is de fleutel tot de Ifer; wy zyn in het bezit van het grootfte gedeelte van Beyeren. De Generaal der Cavallery *Bellegarde*, is den 10de met het eerfte Legercorps over Tirfechenreit uit Bohemen opgebroken, en heeft zich den 12de met het tweede Legercorps dat over Rosfaupten in de Opperpaltz ingedrongen was, by Werenberg vereenigd. Beide Corpfen namen hunne pofitie aan den Nab en bezetten met hunne Voorhoede de hoogten van Hirfchau, met oogmerk om den Landweg van Baireuth naar Amberg in het oog te houden, alwaar een Voorposten gevecht met de afrekkende Divifie van *Friland*, welke zich in geforceerde marfchen, over Amberg naar den Donau begaf, ontftond. Het gevolg van hetzelve was, dat de Voorhoede Amberg bezette. De Tyrollers hebben de vreemde Soldaaten, gedeeltelyk gevangen genomen, gedeeltelyk gekwetst, of omgebragt, en alle de enge Plaatzen in het Opper-Inthall, als Zinlerberg, de Scharnitz, Leutasch en Renti, met Landverdedigers bezet.

Den 22 *van Grasmaand.* Zo even is het *zyfde Bulletin*, der Armée, publiek gemaakt. Hetzelve is gedagtekend uit het Hoofdkwartier te Landshut den 17 van Grasmaand, en behelst in fubftantie het volgende:

„ Volgens het eenftemmig berigt, zo van de Gevangenen als van de Inwoneren van Landshut, heeft de Generaal *Lefebure*, 12000 Man Beyerfchen doen aanrukken, om den overtogt der Oostenrykfche Armée by Landshut te betwisten. Den toegang tot de Brug, is door den Waterval die over de fteile hoogten in het Dal nederftort, allerbezwaarlykst.

„ De Bruggen waren afgebroken, de Vyandelyke Scherpfchutters hadden alle de Huizen aan gene zyde van den Oever bezet, en konden niet dan door overmagt van Gefchut verdreven worden. Daarentegen was de aanvoering van ieder ftuk Gefchut van onze zyde niet dan onder eene regen van Musketvuur, mogelyk.

„ Onze Kanonniers hebben daarby eene groote ftandvastigheid doen blyken, en in de tyd van een paar uuren, lag een gedeelte van de Stad in een puinhoop.

„ De ongelukkige Inwoneren bewenen op hunne ruïnen, het droevig lot van deze fchoone Stad. Naauwlyks was de eerfte Brug door eenige Posten bezet, of oogenblikkelyk fnelde de Voorhoede van het 5de Legercorps over de Ifer, vervolgde de Vyand tot in den nacht, en zong zyne Krygsliederen onder het gebulder van het Gefchut. De Voorhoede van de Generaal Veldmarfchalk Luitenant *Jellachich*, is gisteren in Munchen binnengerukt.

„ Het vierde Legercorps is, zonder eenige verdere tegenftand by Dilfingen, de Ifer overgetrokken.

„ Het 1fte en 2de Corps is na eenige gelukkige gevechten, tot Amberg, Schwaudorff en Kiru, in de nabyheid van Regensburg doordrongen. De Generaal *Bellegarde*, kan den moed zyner Troepen niet genoeg roemen."

Den 23 *van Grasmaand.* Ingevolge een publiek gemaakt Hofberigt, is onze Armée onder den Aartshertog *Johann*, op den 13 dezer, tot aan de Tagliamenta voorwaards gerukt. De Voorhoede van den Vyand bevond zich te Pordehone en deszelfs Armée die door den Onderkoning van Italien gecommandeerd wordt en uit 5 Divifien beftond, tusfchen Pordeone en Sacile, by Fontana Fredda. In deze Pofitie kwam het by laatstgezegde Plaats tot eenen geduchten en bloedigen flag, die 2 dagen duurde. De Vyand trok na de Piave terug.

Den 17 van Grasmaand bevond zich het Hoofdkwartier van onze Armée te Sacile.

Den 26 *van Grasmaand.* Het *zesde Bulletin* bevat de tyding van den flag in Italien, gedagtekend Sacile den 17 dezer.

ZEVENDE BULLETIN.

Waarde Veldmarfchalk *Joseph Graave van Colloredo!* Daar wegens de aanhoudende beweging van de Armée en de opgekropte bezigheden, federt eenige dagen geen Bulletin verfchenen is, heb ik goedgevonden U een beknopt uittrekfel van de my toegekomene berigten te doen toekomen, ten einde hetzelve provifioneel publiek te maken.

SCHARDING *den* 22 *van Grasmaand* 1809. FRANS.

Na den overtogt over de Ifer, is zyne Keizerlyke Hoogheid, de Generalisfimus, met het 3de, 4de en 5de Leger Corps, als ook met het eerfte Corps de Referve, in de rigting van Kehlheim en Regensburg, naar den Donau opgebroken.

De Vyand ftond by Regensburg. Volgens het zeggen van de Krygsgevangenen zoude de Keizer *Napoleon*, den 19de by de Armée aangekomen zyn. Z. K. H., de Generalisfimus, heeft aan de Ifer tot over de Laber eene geforceerde marsch gemaakt en is den 19de over Eckmuhl, Rorenburg en Kloster-Rod voorwaards gerukt. De Vyand kwam hem te gemoet en er ontftond een hevig gevegt. De Aartshertog Generalisfimus roemt het braaf gedrag der Troepen. Ons verlies is aanmerkelyk; verfcheidene Regimenten hebben alle hunne Staf-Officieren verloren.

De Veldmarfchalk Luitenant *Lufignan*, beide de Prinfen *Moria* en *Louis Lichtenftein*, zyn gekwetst. De Generalisfimus heeft den volgenden dag de Armée in Slagorde gehouden, om de bewegingen van den Vyand te volgen. Men heeft geene nadere details over deze Affaire. Het verlies aan dooden en gekwetften, zo als ook het getal der gevangenen, is nog niet bekend, doordien de overkroptheid der bezigheden, zyne Keizerl. Hoogh. den Generalisfimus, niet toeliet, op het Slagveld, (op de hoogte van Haufen,) een omftandig Rapport aan zyne Majeftеit den Keizer, te doen toekomen.

Den 20ste heeft Regensburg gecapituleerd.

Dienzelfden dag des avonds wierd het vyfde Legercorps by Siegburg levendig aangetast. De Aartshertog *Lodewyk* trok in gemeenfchap met den Veldmarfchalk Luitenant *Hiller*, ter dekking van de Armée, van Landshut, naar de Ifer; beide Corpfen vereenigden zich.

Den 21fte taste de Marfchalk *Davoust*, het vierde Legercorps, in de ftreken van Eckmuhl aan, alwaar een hevig gevecht plaats had, dat 12 uuren duurde.

Den 22fte heeft zich het 2de Legercorps, over Regensburg met het gros van de Armée vereenigd. Het Hoofdkwartier van Z. K. H. den Aartshertog Generalisfimus, was den 21fte te Eglofsheim.

ACHTSTE BULLETIN.

Van het 5de en 6de Legercorps, als ook van het 2de Corps de Referve, zyn gerustftellende berichten ingekomen. Alle drie deze Corpfen ftaan vereenigd by Alt Oetting. De Engte by Landshut aan de Ifer, alwaar zich verfcheidene Watervallen bevinden, heeft, terwyl men tegens den aanrukkenden Vyand flag leverde, het verlies van eenig Gefchut en van verfcheidene Voerwerken, onvermydlyk gemaakt. Volgens de officieele berigten, is nogthans het verlies aan Manfchap van geen aanbelang; flegts eene Divifie van het Regiment Infantery *Benjowsky*, hetwelk de reeds brandende Brug van de Ifer moest overtrekken, heeft een zwaar verlies geleden.

Deze drie vereenigde Corpfen zullen nu de bewegingen van de Hoofd Armée onder de orders van Z. K. H. den Generalisfimus volgen.

Volgens de laatfte berigten was het Hoofdkwartier van Z. K. H. den Aartshertog Generalisfimus, den 22fte nog by aanhoudenheid te Eglofsheim en de Vyand in zyne pofitie. Het 2de Corps had zich op den weg van Regensburg, met het 3de en 4de, als ook met het eerfte Corps de Referve vereenigd, en er was befloten om op den 23fte eenen algemenen aanval op den Vyand te doen. Reeds gisteren middag, zynde den 22fte, donderde het Gefchut in deze ftreken op eene geweldige wyze, en waarfchynlyk duurt het moorddadig gevecht nog heden voort. Men ftryd met eene zeldzame verbittering, geen der Partyen wil wyken; een ieder gevoelt het verheven oogmerk, om hetwelk gevogten wordt. Men heeft nog geene bepaalde berigten. Zyne Majeftеit de Keizer heeft zyn Hoofdkwartier te Scharding.

Terwyl de Hoofd-Armée langs den Donau voorwaards dringt, en de Legercorpfen by Alt Oetingen, of tot offenfive Operatien of ter verdediging van de Inn gereed ftaan, heeft zyne Majeftеit, by de mogelykheid, dat ergens eenig Vyandlyk Corps de Erfftaaten zoude kunnen bedreigen, nodig geoordeeld, de Neder-Oostenrykfche, Salzburgfche en Binnen-Oostenrykfche Landweer op te roepen. De Opper-Oostenrykfche Landweer, ftaat reeds, federt de aanrukking der Armeeën, gedeeltelyk aan de Inn, gedeeltelyk in de nabyheid van de Vesting Oberhaus, onder de wapenen.

NEGENDE BULLETIN.

Den 23 van Grasmaand, des avonds te 9 uren, kwam de Overfte Luitenant, Graaf *Auersperg*, Adjudant-Generaal van Z. K. H. den Aartshertog Generalisfimus, te Scharding, in het Hoofdkwartier van zyne Majeftеit aan. Hy was den 22fte des avonds van het Slagveld afgezonden. Beide Legerhoofden, beide de Legers, rukten op dien dag, met even fterke begeerte om te flaan, tegens elkanderen. De Generalisfimus deed door het 2de Legercorps, de pofitie van Abbach, om dewelke men in vorige dagen dikwyls te vergeefs gevogten had, aantasten en overweldigen. Het 3de Legercorps maakte zich meester van Laitpoint; dan, terwyl de Regtervleugel der Oostenrykfche Armée voorwaards rukte, gelukte het den Vyand Eckmuhl aan de Laber te bereiken; doch de tegenwoordigheid van den Aartshertog Generalisfimus herftelde oogenblikkyk de orde, en op deze wyze eindigde het gevecht, hetwelk 5 dagen lang, onafgebroken geduurd had.

Het verlies van wederzyden is zeer groot geweest. Van onzen kant zyn verfcheidene Generaals en Staf-Officieren gekwetst. Het eerfte Legercorps is tot Hennemann doorgedrongen, en biedt de Groote-Armée over Abbach de hand.

Genoegzaam gelyktydig ontving men ook berigt van den Veldmarfchalk Luitenant *Hiller*; hy rukte met het 5de en 6de Legercorps en het 2de Corps de Referve van Alt Oetingen aan de Ifer, naar Dingelfingen voorwaards.

REGENSBURG *den* 29 *van Grasmaand.* De Oostenrykers hebben de Vyandelykheden den 9 dezer Maand, zonder Oorlogsverklaring, begonnen, door de Inn over te trekken; zy hebben zig tot aan de Ifer begeven zonder tegenftand te ontmoeten. De Franfche Troepen waren te Augsburg en te Regensburg; in Beyeren waren er geen. De Keizer vertrok van Parys aanftonds na het vernemen der begonnen Vyandlykheden door de Telegraaph; en hy kwam den 16 in het Leger, hebbende een ongelooflyken fpoed gemaakt. Hy bragt zyn Leger ten eerften in beweging, en heeft 250,000 Man van den Aartshertog *Karel* met eene onbegrypelyke fnelheid de nederlaag toegebragt. Wy onder anderen, die er getuigen van zyn, kunnen het nauwlyks geloven.

In den Slag van Abensberg, op den 20, verfloeg hy de vereenigde Corps van den Aartshertog *Lodewyk* en van den Generaal *Hiller*, zamen uitmakende 60,000 Man, vervolgde hen tot Landshut, den Degen in den rug floeg de Referve op de vlugt, die de Stad wilde verdedigen, trok over de Brug en maakte zig meester van de Magazynen, van het Park en van de Bagaadjen der Oostenrykers. De Ministers *Stadion* en *Zichy*, gelast met het beftuur der veroverde Landen, hadden even den tyd zig te redden en werden door de Huzaaren vervolgd. Zes Vaandels, 20,000 Krygsgevangenen, drie Brugëquipagien, eenige duizend befpannen Voertuigen, 600 Kruidwagens, een groot getal ftukken Kanon, en het lemen van verfcheiden Couriers en Adjudanten, brengers van gewigtige Depêches, waren de vrugten van deze eerfte overwinning.

Men zou gedagt hebben, dat na dergelyke geweldige pogingen de Troepen des anderendaags rust genomen zouden hebben; maar hoe groot was onze verbaasdheid, toen wy den 22 te 2 uur na den middag vernamen, dat de Keizer reeds naby onze Stad in het Dorp Eckmuhl was, en dat hy flag leverde aan het gedugt Leger, welk de Prins *Karel* in Perzoon aanvoerde. Dit Leger, beftaande uit de Corps der Generaals *Hohenzollern*, *Rofenberg*, *Kollowrath* en de Referve onder de bevelen van den Prins van *Lichtenftein*, was 110,000 Man fterk. In weinige uuren was het zelve, door even zo vaardige als ftoute manœuvres, op de vlugt geflagen, verloor 20 Vaandels, 20,000 Gevangenen en byna al de Kanonnen, die hetzelve op het Slagveld had gehad. Des anderendaags zagen wy met het aanlichten van den dag eene talloose Franfche Cavallery in de vlakte manœuvreren, en de Oostenrykfche Cavallery overhoop werpen, die ons, weinige dagen te voren, zo zeer gedugt was voorgekomen. Te twee uur beftormden de Franfchen onze Stad, die de Oostenrykers wilden verdedigen, bemagtigden dezelve, maakten 6000 Gevangenen, trokken over de Brug van den Donau en vervolgden de overblyfzels van het Oostenryksch Leger, welken, in eene verbaasdheid en verwarring, die bezwaarlyk is te befchryven, door de Stad waren gevlugt. De Prins *Karel* was daags te voren, des avonds te 11 uur weder door de Stad getrokken, treurig, alleen en zynde byna in het midden van het duister door de Vyandelyke Cavallery genomen geworden. Hy rustte gedurende twee uuren en ging vervolgens over den Donau. Verfcheiden maalen heeft hy herhaald: „ *Er zyn heden zeer veele Kanonfchoten gedaan; waarom is er geen voor my geweest? Het is gedaan met de Monarchie!*"

De Oostenrykers hebben zig in onze Stad met de grootfte barbaarsheid gedragen; verftandige Lieden hadden hen onder het oog gebragt, dat het wreed was, eene Stad, die zo bevolkt is, bloot te ftellen om ftormenderhand genomen te worden, en dat, indien zy de Franfchen wilden beletten hunnen aftogt te belemmeren, het beter ware de Brug aftebreken en eene ftelling op den linken oever te nemen; en dat de Franfchen hen niet zouden kunnen vervolgen zo lange hunne agterhoede zig zou verzetten tegen het herftellen van de Brug. De helft van de Stad is afgebrand; men heeft in al de Straaten gevogten; en wy zyn den ganfchen nagt aan de uitfporigheid van den Soldaat overgelaten geweest. Zes duizend Oostenrykers zyn er gefneuveld; zy hebben zelfs den tyd niet gehad om de Brug aftebreken, zo dat indien zy onze zaken kwalyk hebben beleid, hebben zy de hunnen nog flegter beftuurd.

Z. M. heeft bevolen, dat men zou opmaken welke fchade de Inwoners geleden hebben; hy heeft beloofd hen fchadeloos te ftellen door de Contributien, geheven in het Vyandlyk Land, en van de opbrengst der Verkoping van de Goederen der Burgers van het Rhynverbond, welken, verraders van hun Vaderland zynde, den Oorlog berokkend en de Wapens tegen hetzelve bewerkt hebben.

BETERE N.

PASSAU *den* 27 *van Grasmaand.* Gister verfcheen de Marfchalk Hertog van Rivoli voor onze Poorten, en bemagtigde deze Plaats. De Oostenrykers trokken terug in de Innftadt (een der Wyken van de Stad, gelegen op den regter oever der Inn) en braken de Brug af. De Hertog van Rivoli deed Detachementen, ter regter en linker, beneden en boven de Stad, overtrekken en het voorname Corps, hetwelk te Paffau was, wachtte niet tot dat de Brug hermaakt was; deze Troepen gingen, niet tegenftaande een gedurig Snaphaan-vuur, de Inn op de waterleiding over. Zo werd de Wyk der Innftadt van drie kanten gelyk door de Franfchen aangevallen, en de Oostenrykers trokken uit dezelve. Deze nacht heeft men eene groote helderheid naar den kant van het Zuiden opgemerkt, en heden vernemt men, dat de Stad Scharding door Granaten in den Brand gefchoten en geheel verbrand is.

FRANKRYK.

PARYS *den* 9 *van Bloeimaand.* In het officieel Dagblad van heden leest men het navolgend

VIERDE BULLETIN.

In het Hoofdkwartier van BRAUNAU, *den* 1 *van Bloeimaand* 1809.

„ By den overtogt over de Brug van Landshut heeft de Brigade-Generaal *Lacour* veel moed en koelbloedigheid aan den dag gelegd. De Graaf *Lauriston* heeft de Artillery met overleg geplaatst, en heeft tot den gelukkigen uitflag van deze fchitterende affaire toegebragt.

„ De Bisfchop en de voornaamfte Authoriteiten van Salzburg zyn te Burghausen de edelmoedigheid des Keizers voor hun Land komen inroepen. Z. M. heeft hun de verzekering gegeven dat zy niet meer onder de beheerfching van het Huis van Oostenryk zouden terug keeren. Zy hebben beloofd, maatregelen te zullen nemen om de vier Battaillons Militie te doen terug keeren, welke het Diftrict geleverd had, en waarvan reeds een gedeelte Krygsgevangen en verftrooid is.

„ Het Hoofdkwartier vertrekt heden, den 1 van Bloeimaand, om zich naar Ried te begeven.

„ Men heeft te Braunau Magazynen van 200,000 rations Tweebak en van 6000 zakken Haver gevonden. Men hoopt te Ried nog aanmerkelykere te zullen vinden. Het Diſtrict van Ried heeft drie Battaillons Militie geleverd, maar het grootst gedeelte is reeds naar zyne Haarditeden terug gekeerd.

„ De Keizer van Oostenryk is gedurende drie dagen te Braunau geweest. Te Scharding heeft hy de vernieling van zyne Armée vernomen. De Ingezetenen beſchuldigen hem van de voornaamſte bewerker van den Oorlog te zyn.

„ De beruchte Vrywilligers van Weenen, te Landshut geſlagen, zyn hier op hunnen terugtogt doorgetrokken, hunne Wapenen wegwerpende en in allen haast de ontſteltenis naar Weenen gaande overbrengen.

„ Den 21 van Grasmaand heeft men in die Hoofdſtad een Decreet van den Souverein afgekondigt, hetwelk verklaart dat de Havens weder voor de Engelſchen geopend, de betrekkingen met dien ouden Bondgenoot herſteld, en de vyandelykheden met den gemeenen Vyand begonnen zyn.

„ De Generaal *Oudinot* heeft tuſschen Althain en Ried een Battaillon van 1000 Man Krygsgevangen genomen. Dat Battaillon was zonder Cavallery en zonder Artillery; by de aannadering onzer Troepen ſtelde het zich in ordet om de Fuſillade te beginnen; maar door de Cavallery van alle kanten ingeſloten, legde het de Wapenen neder.

„ Z. M. heeft te Burghauſen verſcheiden Brigades ligte Cavallery in oogenſchouw genomen, onder anderen die van Heſſen-Darmſtad, aan welke hy zyne tevredenheid betuigd heeft. De Generaal *Marulaz*, onder wiens bevelen dat kleine Corps ſtaat, maakt er eene byzondere melding van. Z. M. heeft het verſcheiden Decoratien van het Legioen van Eer toegeſtaan.

„ De Generaal *van Wrede* heeft eenen Courier onderſchept, by wien men de nevensgaande Brieven en Stukken gevonden heeft, die de ontſteltenis doen zien welke in de Oostenryksche Monarchy heerscht.

Aan Mevrouw de Edele VAN UBELLACGER *te Braunau.*

WELS *den* 25 *van Grasmaand.*

ZEER GELIEFDE MOEDER!

De ongunſtige tydingen, welke wy door de Couriers, die hier paſseren, en eenige andere Perſonen, die gisteren uit de Armée teruggekomen zyn, ontvangen, hebben ons zo ter neêrgeſlagen, ons en al onze jonge Lieden, dat wy als zinloos rondlopen. De wanorde, welke de eerſte ſlag in onze Armeeën heeft veroorzaakt, is U bekend. Een tweede, dien *Bonaparte* zelf aan het hoofd van veertig duizend Man uitgezogte Troepen ons leverde, en waarin het Centrum onzer Armée werd doorgebroken, is op het punt geweest om onze geheele Beyerſche Armée te vernielen. Het ware met ons gedaan geweest, zo KAREL, in plaats van op den Donau terug te trekken, de Inn was overgetrokken, gelyk de Franſchen verwagten. Naby Regensburg vereenigde hy zich met *Bellegards*, en hield de linker Vleugel der Franſche Armée ſtaande; maar van daag is alles op nieuws in het gevegt, de Luitenant *Kreisf Hauptmann* is, heden morgen, ten vier uuren, naar Esferding vertrokken. Het ſchynt niet, dat de zaken geheel goed gaan.

Men verzekert, dat *Karel* heeft gezegd, dat het nodig was, dat hy deze Armée tweemaal aantaſte, hoewel zyne pogingen tot nog toe ongelukkig zyn geweest. De Franſchen hebben driemaal meer Cavallery dan wy. By den aftogt is de wanorde zo groot geweest, dat ons Volk meer dan duizend Wagens verbrand, en een aantal met Buskruid en Kogels beladene Karren in het water geſmeten heeft, om in hunnen marsch niet belemmerd te worden. Men zegt zelfs dat de Keizer Scharding zou verlaten; maar op het oogenblik ontving hy minder ongunſtige tydingen van zynen Broeder *Karel* Men wil weten, dat de Aartshertog, na het overtrekken van den Donau, aan den Keizer heeft geſchreven, dat hy nog maar eenen wanhopigen zet kon de doen; maar dat, zo die mislukt, alles verloren is, en men zich tot alles moet bereid houden.

Zo gy denkt, dat uwe Effecten niet veilig zyn daar gy U bevindt, zend ze my toe. Myne groete

J. BRAUNSTIEGEL.

Myn en Brief overlezende, vind ik er veel verwarring in; verſchoon dezen verwarden ſtyl; hy ontſtaat uit de verwarring onzer hoofden.

Aan den Heer JACOB PHILIPPE, *te Saltzburg.*

LIEVE PHILIPPE!

Doe my ſpoedig eenig nieuws weten. Hoe gaan de zaken in uwe ſtreken? gisteren was alles in ontſteltenis; men verwachtte de Franſchen by ons te zien aankomen. Men m ende dat zy reeds te Paybach waren, zelfs had men hen reeds te Efferding gezien; en men geloofde, dat men hen hier gisteren avond, of van daag al zeer vroeg zoude zien. Heden weet men, dat dit een valsch gerucht was; maar het geen zeer zeker is, is, dat de Aartshertog *Karel* naar Bohemen is geretireerd. Men beſchouwt het hier als zeker, dat *Chasteler* met zyn Corps en een aanzienlyk getal Tyrollers, uit Tyrol zal komen, om op de Achterhoede der Franſche Armée te vallen. Doe my te dezen aanzien iets ſtelligs weten.

Gisteren is zyne Excellentie *Jozef*, Palatyn van Hongaryen, te Ens gearriveerd, met het berigt, dat de Hongaarſche Inſurrectie op marsch is, en dat de eerſte Colom te St Polten is aangekomen.

Den 28 *van Grasmaand.* LEOPOLD SCHWAN.

Duizend groeten aan uwe Moeder.

Geheime Inſtructie van Keizer FRANS II., *aan den Grave* VON AICHHOLT, *Preſident der Regeering van Saltzburg.*

Nademaal de onzekerheid der Oorlogsgebeurtenisſen vereischt, dat men vooraf de noodzaaklyke maatregelen van voorzorg, welke de omſtandigheden mogten vereiſchen, gereed maakt, heeft het zyne Majeſteit den Keizer behaagd, hare gemotiveerde bedoelingen, op grond van het Arrêté van haren Raad van den 26 dezer Maand, te doen kennen, ingevalle van eenen inval van vreemde Troepen in hare Erfſtaten.

Ingeval de Vyand de Hoofdſtad mogt naderen, zal de Stad Pest het middelpunt van alle handelingen der Monarchie zyn, en zal men naar dat punt de Kaſsen der bedreigde Provintien, en al de Eigendommen der openbare Schatkist toeſchikken.

Zyne Majeſteit benoemt tegen dat tydſtip eenen Raad, welks Leden zy te gelegener tyd zal doen kennen, en die, te Weenen reſiderende, gemeenſchap zal hebben met Neder-Oostenryk, en, voor zo ver hy daarin niet verhinderd wordt, met de andere Provintien, welke door den Vyand zouden kunnen bezet worden; en van welken alle Perſonen, wie het aangaat, de nodige inſtructien naar vereisch der omſtandigheden, zullen ontvangen.

Zyne Majeſteit doet haar Beſluit aan myn Heer de Hofraad weten, denzelven tevens de diepſte geheimhouding ten aanzien dezer Communicatie aanbevelende, tot het oogenblik toe, wanneer de Vyand zyn Diſtrict zal bezetten.

(getekend) ALG. VON UGARTE.

WEENEN *den* 28 *van Grasmaand* 1809.

Behalven deze Stukken behelst de *Moniteur* van heden nog het navolgend gewigtig nieuws: „ De berichten uit Italien van den 6 en 7 dezer, door middel der Telegraaph ontvangen, melden, dat Z. K. H. de Onderkoning de Oostenryksche Armée, die zich met overhaasting retireerde, yverig vervolgde."

Door andere berichten, deels met Couriers, deels met de Telegraaph ontvangen, verneemt men voords nog de navolgende authentique byzonderheden van onze Armée in Italien:

„ Den 23 van Grasmaand heeft zich de Vyand met 4200 Man en 8 ſtukken Kanon voor Malghera vertoond, en die Stad met drift aangetast, maar het Garniſoen, offchoon ſlechts 1200 Man ſterk, heeft zich zo dapper gekweten, dat de Vyand met een verlies van 150 doden en 500 gekwetſten heeft moeten aftrekken, terwyl aan onzen kant by die gelegenheid maar 1 Officier en 15 Gemeenen geſneuveld zyn. Genoegzaam ter zelver tyd wierd de Generaal *Baraguya d'Hilliers* by Trente door een Corps Oostenrykers, waarby zich een handvol oproerige Tyrollers gevoegd had, aangetast, doch de Vyand wierd ook daar terug geſlagen, met een verlies van 7 à 800 doden en gekwetſten, en 400 krygsgevangenen.

„ Den 25 tasteden eenige Piketten Cavallery de Oostenryksche Voorposten by Padua aan, ſloegen ze terug, en drongen met dezelve tot in en door Padua voorwaards. In Padua reeden juist in dat ogenblik 3 Wagens binnen, in de eene van welken zich de Intendant-Generaal der Oostenryksche Armée, *van Goetz*, met zyne Secretarisſen bevond, terwyl alle de bergplaatzen in die Rytuigen met de vuilſte ſchotſchriften gevuld waren.

„ Den 29 beval de Onderkoning eene generale erkenning langs de geheele Linie, by welke de 4 Battaillons van het Italiaansch 1ſte Regiment van Linie onder bevel van den Generaal *Bonfanti*, en de 3 Battaillons der Koninglyke Garde onder bevel van den Generaal *Lecchi*, zich van alle de hoogten meester maakten, waardoor de Vyand zynen regter Vleugel meende te dekken. Den 30 deed de Vyand eene vergeeſsche poging om die hoogten te hernemen. Dit, en de tydingen, die hy vervolgens uit Beyeren ontving, hebben hem tot eenen volkomen en overhaasten aftogt doen beſluiten, in welken onze Armée kem daadlyk op de hielen gevolgd is, hem beſtendig verontrustende en allen mooglyken afbreuk doende. Het Hoofdkwartier onzer Armée, dat reeds rugwaards naar Verona gekomen was, bevond zich den 4 dezer wederom in Treviſo."

MINISTERIE VAN FINANTIEN.

J. A. OZINGA en F. VAN LOON, Commisſarisſen tot het werk der Verponding in de Arrondisſemenren Menaldum en Ranwerd, maken by deze aan allen die daar by eenig belang hebben, bekend, dat het hun van wegens zyne Excellentie de Minister van Finantien, om ingebragte redenen geaccordeert is. —— Als nog gedurende den loop dezer Maand, ten hunnen Kantore te mogen aannemen, de Huurcedullen, of andere echte en voldoende bewyzen van zodanige Landeryen, waaromtrent een tienjarige Huur uit de Jaaren van, en met 1791 tot 1805, reeds uitgekozen en aangegeven is, of nog verkozen wordt naar zodanige plaats gehad hebbende verhuringe te doen. Ten gevolge waarvan, zy Commisſarisſen alle de Eigenaren van Landeryen in hunne Arrondisſementen gelegen, oproepen en waarſchouwen, om aan hunne Kantooren op behoorlyke tyd uiterlyk voor het einde dezer Bloeimaand de gemelde Stukken inteleveren, tot voorkoming van ſchade.

Den 10 van Bloeimaand 1809. *De Commisſarisſen voornoemd,* J. A. OZINGA. F. VAN LOON.

*** Heden nademiddag ten drie uuren, trof my, myne Vrouw en myne nog vier overige Kinderen, den allergevoeligſten ſlag, mynen jongſten Zoon DOUWE, in den ouderdom van 17 Jaaren en elf Maanden, door den dood van ons te zien wegrukken, en zo wy hopen in eenen beteren ſtaat overgegaan Geve hier van by deze kennis aan Vrienden en Bekenden.

BENEDEN KNYPE den 11 van Bloeimaand 1809. G. DURKS BROUWER.

PRYZEN DER BATAAFSCHE RESCRIPTIEN EN ANDERE EFFECTEN,

zo als dezelve waren den 13 van Bloeimaand 1809 op de Beurs te Amſterdam.

Bataafſche Reſcriptiën					Recepisſen Dito	7	pCt.	88¼	à 89
Losbaar na de Vreede	4	pCt.	52¼	à 52¾	Neg. 20 Mill. 1809	6	pCt.	97¾	à 98
Geforc. 1795 en 1796	2½	pCt.	33¾	à 34¼	Gelderſ. Schavergoed.	4	pCt.	49	à 50
Vrywillige Neg. 1797	5	pCt.	64½	à 65	Brabandſche dito	4	pCt.	49	à 50
Schuld-Brieven	2½	pCt.	34¼	à 35¼	Oblig. Rusland by Hope	5	pCt.	83¼	à 83¾
Dito, dito	3	pCt.	39¼	à 40	Oblig. Weenerbank	5	pCt.	32½	à 35
Dito Negot. van 1804	5½	pCt.	70	à 70½	—— Dito	4½	pCt.	31	à 32
Losrenten van 1802	2½	pCt.	34	à 34¼	—— Dito	4	pCt.	30	à 30½
Dito van 1800	3	pCt.	39¼	à 39½	Dito by Ozy en Zoon	5	pCt.	30¼	à 32
Dito van 1798 en 1799	3½	pCt.	44¼	à 45	Dito by dito	4	pCt.	29¼	à 29½
Dito van 1801	3½	pCt.	44¼	à 45	Certificaten dito	5	pCt.	27	à 27½
Dito Dom. ——	4	pCt.	78½	à 78¾	Geconſol. Inſcriptiën	5	pCt.	78¼	à 78¾
Dito 1802	5	pCt.	64½	à 65	Dito Certificaten	5	pCt.	78¼	à 78¾
Dito Neg. 40 Mill. 1807	6	pCt.	101¼	à 102	Bank Actien		*f*	595	à 600
Dito Neg. 30 Mill. 1808	7	pCt.	88¾	à 89¾	Obligatien Zweeden	5	pCt.	75¾	à 76¾

HET GEMEENTE BESTUUR VAN FRANEKER, maakt bekend, dat de Post van Stads VROEDVROUW aldaar vacant is, door het overlyden van *TRINTJE EISINGA*, Weduwe *Gatze Tietes*; zy die genegen zyn deze Post op het daar aan verbonden Tractement van één hondert Guldens in het Jaar, te vervullen, worden verzocht, zich daar toe voor den 20 van Bloeymaand 1809, tot Secretarie van Franeker aan te geven, en haar bewys van toelating tot de uitoeffening der Verloskunde, als mede Getuigſchriften van goed gedrag, vragt vry in te zenden.

FRANEKER den 24 van Grasmaand 1809. *Op last van het Gemeente Beſtuur van Franeker,* ISAäC TELTING, *Secretaris.*

BALJUW BENEVENS HET GEMEENTE BESTUUR VAN SCHOTERLAND, convoceren by deze alle de Stemgeregtigde Floreenpligtige Ingezetenen van den Hervormden Godsdienst, van den Dorpe Oudeſchoot, tegens Zaturdag den 20 van Bloeimaand 1809, 's morgens elf uur, in de Dorpskerk aldaar, ten einde te aanhoren zodanige voorſtellen als hun, als dan door de Kerkvoogden zullen worden gedaan, en verders daar omtrent te delibereren, en by meerderheid van ſtemmen, overeenkomſtig de vigeerende Reglementen, te disponeren.

HEERENVEEN den 28 van Grasmaand 1809. *Ter Ordonnantie van Baljuw benevens het Gemeente Beſtuur voorn.,* P. BOOTSMAN.

BALJUW BENEVENS HET GEMEENTE BESTUUR VAN WYMBRITZERADEEL, roepen by deze op alle de Floreenpligtige Ingezetenen van den Dorpe Nieuwhuizum, om te compareren op den 24 van Bloeimaand 1809, 's morgens elf uur, in de Kerk te Nieuwhuizum, ten einde dan aldaar te delibereren en te beſlisſen over het geven eener Qualificatie, zo ver nodig, op den Dyks-Volmagt, van gem. Dorpe, nopens eene verhoging, en verzwaring van een gedeelte Zeedyk, liggende om de Polder van het Workumer Nieuwland, voor zo ver zulks mede ten laste van gem. Dorp Nieuwhuizum komt.

Ter Ordonnantie van Baljuw benevens het Gemeente Beſtuur voorn., W. MEURS.

BALJUW BENEVENS HET GEMEENTE BESTUUR VAN WESTSTELLINGWERF, convoceeren de Stemgeregtigde Gereformeerde Floreenpligtige Ingezetenen van den Dorpe Noordwolde, om op Woensdag den 24 dezer, 's morgens te 11 uur, in de Kerk aldaar te compareeren, ten einde te delibereeren over het ſtigten van eene nieuwe, in plaatze van de thans geheel onbruikbare School in gemelden Dorpe.

WOLVEGA den 10 van Bloeimaand 1809. *Ter Ordonnantie van Dezelven,* R. ATTEMA.

De Floreenpligtigen van Oudega, Nyega, Elahuizen en Kolderwolde, worden van wegens den *Baljuw benevens het Gemeente Beſtuur van Hemelumer Oldephart en Noordwolde* by deze opgeroepen tegen na te melden dagen en Plaatzen, telkens 's morgens elf uuren, ten einde de algemeene Qualificatie, door hen onlangs aan hunne nieuw benoemde Dyksvolmagten gegeven, ook uit te ſtrekken tot het geval, waar by de verhoging van den Dyk in de Workumer Stinkhorne, ter bane mogt worden gebragt, en ter hunner finale beſlisſching opgedragen, of anders den last hunner Volmachten in zo verre te amplieeren.

Oudega den 23 dezer, in de Kerk Elahuizen; op den denzelfden dag in de Kerk te Nyega.

Nyega den 24 dito aldaar, in de Kerk Kolderwolde; op denzelfden dag in de Kerk te Oudega.

KOUDUM den 15 van Bloeimaand 1809. *Ter Ordonnantie van den Baljuw benevens het Gemeente Beſtuur voornoemd,* G. KEUCHENIUS.

BALJUW BENEVENS DE GEMEENTE BESTUUREN VAN ÆNGWIRDEN EN SCHOTERLAND, in dezen gecombineerd, gedenken op Pinkſter Donderdag den 25 van Bloeimaand 1809, 's nademiddags om 2 uur, te laten Verharddraven: Een extra fraaye met Zilver gemonteerde ZWEEP, door Paarden van Zeſsen klaar, Koopmans waar, en tot genoegen der Keurmeesters, die alhier geen Zweep hebben gewonnen.

Die genegen mogten zyn hunne Paarden mede te laten draven, zullen zich hebben te vervoegen 's morgens 10 uuren, in 't Posthuis by den Caſtelein *Johannes Canerinus*, ten einde zich aan te melden, en verders te elf uur, met hunne Paarden aldaar te compareren, om de Monſtering te ondergaan, de Conditien te aanhoren en te Loten.

HEERENVEEN den 5 van Bloeimaand 1809. *Ter Ord. van Baljuw benevens de Gemeente Beſtuuren voorn.,* R. OOSTENBR. NAUTA. P. BOOTSMAN.

De Secretaris H. CANNEGIETER, zal op MORGEN den 18 van Bloeimaand (Mei) 1809, 's morgens om 11 uur, ten huize van *Jan J. de Graaff*, Koopman aan de Eernzumerzyl onder Friens, by Veiling Verkopen: 10 Ladingen Zwols Eiken HOUT, van diverſe zoorten, waar onder mooije Ashouten en Krombout. 60 Eiken BALKEN. 60 KLOSSEN. 600 Dennen MASTEN, van 30 tot 60 Voeten lang. Eenige Honderd RIBBEN en LATTEN en Schokken Rigaas KLAPHOUT, en 2000 ſtuks DEELEN, van diverſe zoorten.

DRN. SCHULTZ en CATS, zullen op Vrydag den 19 van Bloeimaand 1809, 's nademiddags te 3 uur, ten huize van de Wed. *Gampert*, op de Wirdumerdyk te Leeuwarden, by Strykgeld præſenteren te Verkopen: Eene HUIZINGE, zynde een Stjelp HORNLEGER en 33 Pondematen best GREIDLAND, op Swetwyk onder Huizum, by wylen *Gooitzen Heſſels* cum uxore, bewoond en gebruikt geweest, en zulks by Stukken, terſtond vry te aanvaarden. Breder volgens Billetten.

De Secretaris CATS, zal op Maandag den 29 van Bloeimaand (Mei) 1809, 's avonds te 5 uur, ten huize van de Wed. *van der Veen*, in de Valk op de Wirdumerdyk binnen Leeuwarden, publiek by Strykgeld præſenteren te Verkopen: Een hegte en groote HUIZINGE, ſtaande en gelegen in de Groote Hoogſtraat binnen Leeuwarden, gequoteerd met Letter H. No. 68., by de Boekverkoper *P. Brouſma*, als Eigen naar wordende bewoond, op den 12 van Slagtmaand (November) 1809, vry te aanvaarden.

Allen, welken iets te prætenderen hebben van de Boedel van wylen den Heer *PIETER BREUGEMAN*, in leven woonachtig te Dokkum; zo wegens deszelfs eigen zaken afzonderlyk, als wegens de Compagnieſchap der Zeepziedery; gelieven daar van opgave te doen aan TACO SCHONEGEVEL te Dokkum, als mede Executeur in voorſz. Boedel, en zulks voor den 1 Juny 1809, als kunnende er na dien tyd geen prætenſien worden aangenomen.

J. T. F. HUGUENIN en E. ATTEMA, beide te Wolvega, als Curatoren over de Perzoon en Goederen van MARTINUS BOURITIUS VAN IDEMA, op 't Heerenveen, aan wien de Adminiſtratie zyner Goederen by Sententie van den Hove van Vriesland, de dato den 10 van Bloeimaand 1809 is geinterdiceert, verzoeken elk en een iegelyk die eenige competentie heeft op den Boedel van M. B. VAN IDEMA vorengemeld, en geen aangave daar van heeft gedaan, hetzelve als nog te doen, voor den eerſten van Hooimaand eerstkomende, aan de Curatoren vorengemeld.

BOELGOED. Op DONDERDAG den 25 van Bloeimaand 1809, 's morgens om 9 uur præcys, op de Aarſentuin te Leeuwarden. Van eenige Ladingen WOUDBOMEN, alles glad en mooy; beſtaande in Eeken, Boeken, Esken, Elſen, Sparren en meer zoorten, zeer geſchikt voor Scheeps-Timmerlieden, Molenmakers, Wagenmakers, Kuipers en Wieldraijers.

Te LEEUWARDEN, ter Drukkery van JOHANNES SEYDEL en MATTHYS KOON.